

Twistaten Sirkkeliin, Kersantti Napalm!

Seuraavassa sarjakuva-akateemikko Vesa Vitikainen kertoo sensuroimattoman tarinan siitä, miten zombie-elokuvat sekä kaikkien pökölönäytelijöiden kantoisä Chuck Norris turmelivat itäisenkin Suomen nuorison iloisella 80-luvulla. Oma osansa oli tietenkin Ryhmä-X:ällä ja yleisellä intohimolla sarjakuviin. Kumpujen yöstä, liekkiä loimutessa taustalla, kohoaa horisonttiin jyrkkä siluetti, Kersantti Napalm. Tästä eteenpäin lukeminen sallittu vain videolain aikana eläneille!

Vesa Vitikainen

Supersankarit eivät ole yhtä suosittuja Euroopassa kuin USA:ssa. Tämä johtuu ehkä maastosta ja maantieteellisistä tosiasioista. Esimerkiksi Suomeen on hankala kuvitella supersankareita seikkailemaan, ei ole pilvenpiirtäjiä eikä suurkaupunkeja. Mutta jos tarinan sijoittaa Amerikkaan, se tuntuu heti paljon realistisemmalta, supersankarit istuvat sinne kuin kengurut Australiaan. Mehän teimme alunperin parodiaa, tai ehkä parodian parodiaa, mutta olemme pikkuhiljaa hivuttautuneet lähemmäs oikeaa supersankarimeininkiä. Nyt jopa uskalamme markkinoida Napalmia mustan huumorin supersankarina. Parodiana sitä pystyi kaupittelemaan niillekin jotka luulivat vihaavansa supersankarisarjakuvaa.

Sarjakuva-akatemia aloitti 1991 nuorison sarjakuvapajana, joka seuraavana vuonna muuttui säännölliseksi kerhoksi ja keksi mielestään ylvään ja hyvän nimen itselleen. Minä ja Tuppuraisen Makekin olimme alkujaan näitä kerholaisia, vetäjänä toimi mm Jouko Innanen. Lopulta me itse vuorotellen vedimme kerhoa. Mikkelin kaupunki maksoi siitä pientä palkkaa. Asuin kotosalla, ranchillani Hirvensalmella, ja taisin olla lä-

hes ainoa ei-mikkeliläinen porukassa. 90-luvun loppupuolella huomasimme, että kukaan ei enää asu kokon paikakunnalla, ja jätimme kaupungin nimen pois seuran nimestä. 2000-luvulla keksimme rekisteröidä yhdistyksen, mikä kaduttaa nyt hiukan, kun totesimme byrokratian määrän.

Kersantti Napalm oli oikeastaan ihan ensimmäisiä sarjojani, joita yrittelin tehdä julkaistavaksi. Pienenä toki töhertelin kaikenlaista, ja yläaste-iässä ollessani joku sotkuni näki päivänvalon Länsi-Savo -lehdessä. Napalm oli aika lailla ensimmäinen ”oikea” sarjakuvani. Se lähti siitä, kun olin tehnyt erittäin laajan käsiksen suomalaisen

agenttisarjaan, jossa sivuhahmoina vilahteli supervaltojen superagentteja, joista yksi oli kersantti Napalm.

Totesin etten jaksa piirtää näin laajaa juttua, enkä oikein saanut markkinoitua sitä muillekaan pürrettäväksi, kun se oli niin pitkä. Kirjoitin mielenkiintoisimmalle sivuhahmolle hauskan sooloseikkailun, tekihän Ryhmä-X:n Wolverinekin jo tuolloin sooloja. Sekin oli vielä muistaakseni 7-sivuisen, kun Will Eisnerin Spiritit olivat juuri sen mittaisia. Vieläkin jouduin jakamaan sitä

useammalle piirtäjälle, joten opetelin jatkoa varten tiivistämään tarinoita entisestään. Ehkä siitä syystä vieläkin suuri osa Napalm-tarinoista on kompakteja kolmesivuisia, vaikka moni piirtäjä selviytyy pitemmistäkin tarinoista.

Tuppuraisen Maken kanssa vielä tänäkin päivänä jatkuva läheinen yhteistyö alkoi, kun olin piirrellyt itsekseni huiman kahdeksansivuisen ninjatappelusarjan. Makekin halusi piirtää ninjatappeluja, ja esitin hänelle kersantti Napalm tuhoaa ninjaleirin -tarinaa, jossa oli dialogia kuin Kaurismäen leffoissa (eli ei hirveästi), mutta toimintaa sitäkin enemmän. Kävin aina välillä katsomassa kun Make piirtää, sanoimme niitä potkimissessioiksi, eli minä vahdin että toinen piirsi ja kuvailin mitä olin kuvakäsikseni kimuranteilla koukeroilla oikein tarkoittanut.

Zombeja ja karatea

Pidin toimintasarjan teosta, treenasin karatea ja katsoinkin joskus toimintaleffoja.

Kotona oli kuri, että piti olla ajoissa nukkumassa. Siispä aamuisin, kun vanhemmat heräsivät kuudeksi lypsylle, nousimme veljeni kanssa ja katsoimme lainattuja Chuck Norris-videoita ennen kouluun menoa. Sarjakuva-akatemiaa kautta tapasin kaupungin elokuvaharrastajia, ja jolloin pääsin käsiksi hyvin inspiroivaan elokuvamateriaaliin: zombieleffoihin! Mutta varsinainen syytke lisätä Napalmin vihollisiksi zombeja oli Pet Semetary 2 -elokuva, joka mielestäni missasi koko ideansa rakkaudesta ja kuolemasta, ja jouduin itse kirjoittamaan samasta aiheesta paljon parem-

man tarinan.

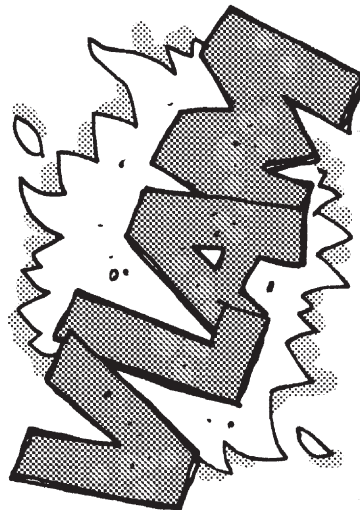
Monesti on kysytty mistä Napalmin nimi on keksitty, ja olen nyt valmis Myöntämään, että kyllä se Lassin ja Leevin sivuilta muokattiin. Lassihan luki Kapteeni Napalmi-sarjakuvaa, ja ilmeisesti sen innoittamana

leikki Yllykkämiestä (myös Uromiehenä tunnettu, pt. huom.).

Keksin nimetä hahmoni vaatimattomasti kersantiksi, koska Napalm ei ollut upseeriluonnetta, ja Korkkareissakin kaikki kovat hemmot ovat kersantteja. Vastavalmistuneet upseerit ovat vain tiellä taistelussa pahoja natseja ja japseja vastaan. Tähtivaeltajaa muistan lukeneeni vasta kun olin jo aika pitkällä sarjakuvien tekemisen lumoissa. Suurempi vaikutus sillä oli elokuvamakuuni.

Ensimmäinen omakustannejulkaisu tunsin nimen LeMon. Se haudattiin ekan numeron jälkeen, mutta samaa linjaa jatkoi Ruutuhullu, jota ilmestyi 90-luvulla kahdeksan numeroa, joista olin tekemässä seitsemää, osaa jopa päätoimitin. Lisäksi ilmestyi kaksi Napalmin spesiaalia ja kolme vapuhullua. Lisäksi sarjakuva-akatemiaa nimi oli yhdessä kilpailujulkaisussakin, kun järjestimme yhdessä nuorisotoimen ja Länsi-Savo -lehden kanssa strippikilpailun. Oli akatemialla aikoinaan Ilta-Sanomissa kuukauden kotimainenkin, Puhemies, nimimerkillä Mik Mak. Make Mikkelistä piirsi ja porukka ideoi.

Ruutuhullu sisälsi hyvin sekaista aineistoa, ja akatemian ydinryhmä halusi julkaista kunnianhimoisempaa sarjakuvaa, ikäänkuin pyrkien valtavirtasarjakuvan tyyliin. Siksi perustimme Sirkkeli -lehden, jossa pyrimme julkaisemaan vain sellaista sarjakuvaa jota itse olisimme halunneet lukea: scifiä, fantasiaa, supersankaritoimintaa, huumoria ja kauhua. Sirkkeleitä on nyt ilmestynyt kuusi tähän mennessä, lisäksi yksi

Violence Manin kokoelmapokkari, neljä numeroa pelkkää Napalmia, joista yksi pokkarikokoinen. Napalmin rakkaustarina on myös käännetty englanniksi.

Vuodes Napalm ilmestyi sarjakuvafestivaaleilla. Menestystä ei voi oikein sanoin kuvaila... ei ole vielä tarvinnut avata tiliä Sveitsiin kun on kotimaan pankkatileillekin mahtunut.

Helsinki hallitsee markkinasupervoimia

Sarjakuvien julkaisu- ja levitystoiminta on kovin Helsinkikeskeistä. Se tekee tiukkaa. Netti on hiukan avuksi tiedottamisessa. En jaksa uskoa että jo muutaman vuoden odotettu suuri murros, sarjakuvien julkaisun siirtyminen nettiin, koittaa ihan heti tai on niin hurja kuin moni on odottanut. Mutta netti tarjoaa kätevän tavan mainostaa teoksiaan vaikka ympäri maailman. Joku kiinnostunut taiteilija ottaa silloin tällöin yhteyttä, samoin muutama sarjakuvan ostaja.

Sen jälkeen kuin olimme lopettaneet kokouksien pitämisen Mikkelissä, tekijäkaarti muutti ympäri Suomea, kuka pohjoisempaan ja kuka idempään, suuri osa pääkaupunkiseudulle. Moni sai värvättyä uusia tekijöitä, kun osoittautui että seuraan kelpasi lahjakas väki ympäri valtakuntaa. Välillä enemmistö akatemialaisia asuikin Helsingissä. Nyt on taas pientä hajontaa havaittavissa. Toki myynti ja välitys on aika hiljaista pienemmissä kaupungeissa. En minä Varkaudessakaan saa tuotteita juuri mihinkään myyntiin.

Meillä oikeastaan suuri osa myynnistä tapahtuu erilaisilla messuilla, sitten tulee Kirjastopalvelun ja Kirjavälityksen osuus. Tänä vuonna Sarjakuva-Akatemian mesukiertue kulki Tampereella Henki ja Elämä -kirjamessuilla, sitten Kemin sarjifestareilla, sitten Jyväskylässä Finn-Conissa ja loppuvuodesta Helsinkiin Sarjifestareille ja Kirjamessuille. Lisäksi tuotteitamme oli myynnissä Lahdessakin pienillä messuilla. Melkoinen kiertue. Myynti ainakin olisi tuskaista ilman tapahtumia jotka kokoavat sarjakuvasta kiinnostuneita yhteen. Lisäksi joka vuosi messuilla ja tapahtumissa hihaan tarttuu joko vapaaehtoisesti tai tehokkaalla värväämisellä pari uutta taiteilijaa.

Meillä on ollut Mikkelin suunnalla muutama näyttely maakuntakirjastolla ja kävin kirjastoväellekin luennoimassa sarjakuvasta. Aivan ”uramme” alkupuolella vielä pyysivät käymään kouluillakin vetämässä sarjakuvatunteja kuvamataidon ja äidinkielen tunneilla, lähinnä Mikkelissä. Pisimmän pestin tein Savonlinnassa asti.

Alunperin Mikkelin kirjasto oli vankin yhteistyökumppanimme, kun teimme ensimmäiset kotisivumme nettiin kirjaston alaisuuteen. Kirjasto sai opetusministeriöltä pientä tukea, jolla he maksoivat yhdistykselle sisällön tuottamisesta eli

sarjakuvanteosta. Sittemmin tämä meidän globalisoitumisemme on vähentänyt paikallisuutta (heh, se oli hyvin sanottu).

Miksi supersankarisarjoja Suomessa?

Miksi ylänsä tehdä sarjakuvaa Suomessa, kun lähes kaikkia lajityyppejä tulee massoitain ulkomailta? Minä vain teen sitä mistä itse tykkään. Toki teen muitakin sarjoja, huumoria, toimintaa, kauhua ja fantasiaa neljällä täytteellä.

Mutta pisin projekti on vain saanut eniten näkyvyyttä. Ja hyvää suomalaista supersankarisarjakuvaa ei ole juurikaan vielä tehty.

Ei Kalevalankaan hahmoissa mitään vikaa ole, vaikka ne voisivat toimia paremmin fantasiatarinan sankareina. Ehkä vielä teen agenttisarjan, jossa tavallinen mies painii suurvaltojen supersankarien kanssa maailmanpolitiikan näyttämöltä hiukan syrjässä. Koskaan voittamatta kokonaista taistelua, silti häviämättä sotaa. Tai sitten en.

Parhaita koskaan lukemiani sarjoja ovat Planetary (Warren Ellis) Hellboy (Mike Mignola), 80/90-luvun Ryhmä-X (Chris Claremont) Ensimmäinen fanittamani supersankarisarjis oli muuten Maailman Vahvin Nalle, nyt se on jäänyt vähemmälle.

